

UDK 347.77/.78
Ve198

Ingrīda Veikša

AUTORTIESĪBAS DIGITĀLAJĀ LAIKMETĀ

Sērija "Tiesību zinātņu bibliotēka" Nr. 41

Monogrāfiju izdošanai rekomendējusi Biznesa augstskolas *Turība* Zinātnes padome (protokols Nr. 3/2021, 09.02.2021.).

Recenzenti

Dr.iur. Jānis Grasis, Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskās fakultātes dekāns, vadošais pētnieks, Banku augstskolas asociētais profesors

Dr.iur. Vladas Tumulavičius, Ģenerāļa Jonas Žemaitis Lietuvas militārās akadēmijas (Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akadēmija) docents

ISBN 978-9934-543-33-3

© SIA "Biznesa augstskola *Turība*", 2021, 457 lpp.

© Veikša I., 2021

Izdevējs "Biznesa augstskola *Turība*"

E-pasts: izdevnieciba@turiba.lv

Iespiests SIA "Drukātava"

Priekšvārds

Šajā monogrāfijā apkopoti dažādi materiāli, kurus autore gatavojusi gan dalībai zinātniskās konferencēs, gan publicēšanai starptautiskajos zinātniskajos žurnālos, gan diskusijai ar autortiesību speciālistiem, gan arī vienkārši izteikusi savu viedokli par sabiedrībai tajā brīdī aktuālu tematu. Šo auditoriju dažādība ir prasījusi arī atšķirīgu zinātniskā pamatojuma dziļumu. Tomēr katrā rakstā rūpīgi analizēti gan literatūras avoti, gan tā brīža normatīvie regulējumi un tiesu prakse.

Monogrāfija veltīta intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai, galvenokārt pievēršot uzmanību vienam no intelektuālā īpašuma veidiem – autortiesībām, citus intelektuālā īpašuma veidus, kā preču zīmes, patentus, dizainparaugus u.c. atstājot turpmākajiem pētījumiem.

Ņemot vērā tehnoloģiju straujo attīstību, strauji mainās arī autortiesību normatīvais regulējums, un 2012. gadā rakstītais šodien varētu neatbilst tiesību normās noteiktajam. Tādēļ katram rakstam dota atsauce uz tā rakstīšanas gadu, kā arī pievienota saite uz avotu, kur attiecīgais raksts tajā laikā ticis publicēts vai publiskots.

Vairums rakstu jau tikuši anonīmi recenzēti pirms to publicēšanas zinātniskajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos, bet raksti, kas tika gatavoti diskusijām un viedokļa paušanai, tika recenzēti šīs monogrāfijas tapšanas gaitā.

Paldies Biznesa augstskolai *Turība*, kas atbalstīja pētījumu veikšanu un monogrāfijas izdošanu!

Autore cer, ka šis rakstu krājums būs noderīgs materiāls studentiem, apgūstot studiju kursus par intelektuālā īpašuma tiesībām dažādās Latvijas augstskolās. Ieteicams, lai ar to iepazītos arī jaunieši skolas vecumā. Sākot apzināties intelektuālā īpašuma nozīmi un tā aizsardzības nepieciešamību tikai augstskolā, var būt jau par vēlu, lai jaunietī veidotos cieņa pret cita cilvēka radošās darbības rezultātu, un viņam liktos pretdabiska tā izmantošana bez atļaujas.

Saturs

Ievads.....	6
I nodaļa. AUTORTIESĪBU VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI.....	17
1. Autortiesību aizsardzības konstitucionālie aspekti (2012).....	17
2. Sabiedrības interešu un autoru tiesību līdzsvara meklējumi informācijas sabiedrības laikmetā (2014).....	28
3. Autortiesību pamatnoteikumi (2017).....	52
II nodaļa. AUTORDARBU IZMANTOŠANA.....	108
4. Intelektuālā īpašuma likumīga izmantošana komercdarbībā (2018).....	108
5. Autordarbu izmantošana uzņēmējdarbībā (2019).....	112
6. Autortiesību pāreja ar līgumu (2019).....	119
7. Datorprogrammu izmantošana komercdarbībā (2015).....	126
8. Autortiesības un īpašumtiesības būvprojektēšanā (2018).....	151
9. Vizuālo darbu izmantošana komercdarbībā (2020).....	158
10. Muzeja tiesības ekspozīcijas izveidē (2020).....	163
III nodaļa. DARBU PUBLISKAIS IZPILDĪJUMS	171
11. Ir vai nav jāmaksā par mūzikas atskaņošanu publiskā vietā? (2012).....	171
12. Mūzikas publiskā izpildījuma problemātika (2012).....	182
13. Diskusija par publiskā izpildījuma problemātiku (2012).....	185
14. Jaunie grozījumi <i>Autortiesību likumā</i> un pirmie iespaidi par publiskā izpildījuma definīciju (2013).....	189
15. Mūzikas atskaņošana publiskās vietās (2019).....	195
IV nodaļa. AUTORDARBI GLOBĀLAJĀ TĪMEKLĪ	207
16. Kas jāievēro, izmantojot sociālajos tīklos esošus darbus (2018).....	207

17. Komunikācija internetā: saikne uz autordarbu kā izņēmums no autortiesību aizsardzības (2017).....	213
18. Internetā pieejamo fotogrāfiju izmantošana (2020).....	236
V nodaļa. AUTORTIESĪBU PĀRKĀPUMI IZGLĪTĪBĀ	250
19. Pārdomas par akadēmiskā godīguma iztrūkumu (2016).....	250
20. Biznesa augstskola <i>Turība</i> intelektuālā īpašuma sardzē (2018)	253
21. Plaģiātisms un akadēmiskais godīgums studējošo darbos (2019)	262
22. Plaģiātisma atklāšana un novēršana studiju procesā (2020).....	275
VI nodaļa. AUTORTIESĪBU AIZSARDZĪBAS IZNĒMUMI	296
23. Autordarbu izmantošana mācību materiālos (2019).....	296
24. Darbu izmantošana kultūras mantojuma iestādēs (2018)	323
25. Publiski izstādītu darbu izmantošana (2018).....	348
26. Parodiju veidošana kā autora tiesību ierobežojums (2021)	357
27. Datu nesēja atlīdzība (2021).....	369
VII nodaļa. TIESĪBU AIZSARDZĪBA.....	376
28. Zaudējumu aprēķināšana intelektuālā īpašuma tiesību aizskāruma gadījumos (2018)	376
29. Maksimālais sods par autortiesību pārkāpumiem – 7100 eiro (2021).....	398
VIII nodaļa. MĀKSLĪGĀ INTELEKTA VEIDOTO DARBU AIZSARDZĪBA.....	410
30. Vai datora veidotu darbu aizsargā autortiesības? (2019)	410
SUMMARY.....	420
BIBLIOGRĀFIJA.....	436